Betoog voorjaarsnota 2024

Kernbeleid wil welzijn voor allemaal, voor nu en voor later. Welzijn is niet helemaal hetzelfde als het begrip 'brede welvaart'. Een belangrijk onderdeel van brede welvaart is de economie. Bij welzijn is het anders. Economie is een van de vele factoren die invloed hebben op werkgelegenheid, inkomen en rondkomen. Vooral nirt kunnen rondkomen met je inkomen heeft een groot negatief effect op welzijn. Voor welzijn is economie daarom geen doel op zich en economische groei zeker niet. Bij brede welvaart draait, zoals we bij de aanpak van de Schaalsprong zien, toch alles om de groei van de grote bedrijven.
In onze samenleving, ook in Eersel, zijn er groepen mensen die heel goed voor hun eigen welzijn kunnen zorgen. Er zijn ook mensen die daar veel moeite mee hebben of dat zelfs helemaal niet kunnen. Dat zijn onze kwetsbare medeburgers. Voor hen heeft de gemeentelijke overheid een belangrijke wettelijke taak. De meest kwetsbaren zijn de kinderen met dusdanige problemen dat hun ouders die niet kunnen oplossen.
Andere kwetsbare doelgroepen die extra ondersteuning nodig hebben, zijn volwassen met weinig opleiding, met een laag inkomen en met een slechte gezondheid. Vaak gaat dat samen. Mensen met weinig opleiding en een laag inkomen leven 15 jaar minder lang in goede gezondheid en gaan7,5 jaar eerder dood. Vorig jaar vond ik daarom dat we door moeten gaan met digiTaalhuis maar deze instantie helpt zo weinig mensen uit de doelgroep dat er haastig naar een andere aanpak gekeken moet worden. Ook moeten we mensen met een laag inkomen ruimhartig blijven ondersteunen met bijzondere bijstand.
Dan zijn er natuurlijk ook ouderen die ondersteuning en zorg nodig hebben, met name ouderen met lichamelijk en psycho-geriatrische aandoeningen, maar ook veel ouderen waarvoor de digitale wereld abracadabra is. Mantelzorgondersteuning blijven wij daarom ook heel belangrijk vinden. En als er geen mantelzorg beschikbaar is, dan hulp en steun uit de sociale gemeenschap, waar de dorpsondersteuner een grote rol in kan spelen. Maar daarover straks meer.
Bij dit alles hebben we in Eersel ook te maken met een tekort aan woningen, met name sociale huurwoningen en seniorenwoningen die er de laatste jaren veel te weinig zijn gebouwd, met een klimaatcrisis en een natuurcrisis. We kunnen deze crisissen niet oplossen als we niet naar de oorzaken kijken.
De 3 genoemde crisissen hebben vooral impact op later: de toekomst van onze kinderen. Uit sociale rechtvaardigheid naar de volgende generaties zijn we verplicht om deze crisissen aan te pakken. Ook in Eersel. Het is goed dat het doel mbt klimaatbeleid ook in Eersel is bijgesteld naar minimaal 55% reductie van de broeikasgassen: CO2, methaan en NOx. Dat betekent ook voor de gemeente Eersel, evenals alle andere gemeentes in Nederland, dat er meer gedaan moet worden, sneller en eerder. Dat betekent dus minder CO2 uitstoot, minder methaan uitstoot door de veeteelt en minder NOx uitstoot door industrie en verkeer. De klimaatcrisis is ons aan het inhalen. Kijk maar naar de extreme regenval: 2023 was het natste jaar ooit en tussen 1 januari en eind mei is er nog heel veel meer gevallen. Bovendien is de kans dat de Warme Golfstroom voor 2050 stilvalt meer dan 50%. Dat is desastreus voor onze manier van leven, in heel Nederland. Neem het serieus. Tot op heden is er op klimaatgebied niets meegevallen, alleen maar tegengevallen.

Wat betekent dit alles voor de nieuwe voorjaarsnota.
Financieel ziet het er erg slecht uit. Het geactualiseerde financiële beeld met de A en B prioriteiten is de begroting nu voor 2025 bijna een half miljoen negatief en in 2028 bijna 6 miljoen. Dat is gigantisch negatief. Een belangrijk aandeel daarin levert het nieuwe IHP, maar dat besluit moet nog genomen worden in de volgende raadsvergadering. Voor zover ik het goed begrepen heb, is het budget niets te ruim en ik verwacht eerder dat er later geld bij zal moeten. Dus daarop beknibbelen is geen optie. Er zijn wel een aantal zaken waarop wij vinden dat er wel bezuinigd kan worden. Zaken die niet noodzakelijk zijn en niet ten goede komen aan onze kwetsbare inwoners. Want er MOET bezuinigd worden, anders moet de

OZB verhoging veel te veel verhoogd worden. En daar hebben straks heel veel inwoners last van.
Ik geef een opsomming:

- Stop met de verbouwing van het Streek Museum en ga alleen het hoogst noodzakelijke renoveren.
- Stop met de aanleg van de rode fietsstroken. Ze zijn smaller dan de minimale breedte die CROW aangeeft: namelijk 150 cm in plaats van 170 cm en voegen dus niets toe aan de verkeersveiligheid van fietsers, het is alleen schijnveiligheid.
- Niet asfalteren van het fietspad aan de Postelseweg, maar maak het gravelpad gewoon een meter breder zodat het 170 cm breed wordt.
- Stop met de groene BOA: die jaarlijks €140.000,- kost
- Geef slecht de helft uit aan een visitmanager, scheelt ook weer €40.000,-
- Rehabiliteer alleen die wegen die nu gevaarlijk zijn.
- Zet voor Plan Bos en Boom alleen nog maar gemeentelijke geliberaliseerde pachtgronden in. Of dat goede landbouwgrond is, doet niet ter zake.
- Fietsvoorziening Buivensedreef: maak er voor autoverkeer een eenrichtingsweg van, dat is veel goedkoper.
- Herbezin op de extra uitgaven van €170.000,- aan de gemeenschapshuizen. Veel kan ook gewonnen worden door meer samen te werken op het gebied van inkoop en personeel.
- Geen geluidswallen en geluidsschermen langs de A67
- Ga weer meer, intensiever en slimmer samenwerken met de andere Kempengemeenten.

Maar we willen ook een paar zaken extra die nu niet in de voorjaarsnota zijn opgenomen en die betaald kunnen worden als alle mutaties die Kenrbeleid bij de jaarstsukken, bij de 1e B-rap en hierboven worden doorgevoerd.

1. De dorpsondersteuner voor Steensel. De postieve impact van een dorpsondersteuner is erg hoog en in deze maatschappij waar steeds meer ouderen geen kinderen hebben in de buurt die kunnen mantelzorgen, ouderen die digitaal niet vaardig zijn en inwoners die moeilijk kunnen rondkomen is heel groot. Bovendien zijn de besparingen in de WMO ook aanzienlijk. Dus betaal die 20 uur voor de dorpsondersteuner uit het WMO-budget.
2. Een nieuwe atletiekbaan voor DES. Kinderen en ook volwassenen en ouderen moeten meer bewegen. Bewegen is de belangrijkste factor om fit te blijven, geen overwicht te krijgen en bij de valpreventie van ouderen. Atletiek is heel geschikt voor die mensen die niet floreren in een teamsport zoals voetbal en korfbal en niet met een tennisracket overweg kunnen. We moeten stimuleren dat alle kinderen bij een sportvereniging zijn. Daar is een goede atletiekbaan hartstikke hard voor nodig.
3. De autonome kunstruimte in De Schop. Het kost nauwelijks extra geld om dat meteen te maken. De initiatiefgroep heeft ook een goed ontwikkelplan opgesteld. De ruimte is er toch, waarom zouden we het leeg laten staan. Voor de mindervaliden is het ook veel fijner om naar een toilet te gaan in een gebouw waar levendigheid is dan in een gebouw dat stil en verlaten is. Ik vind bovendien dat kunst zich moet manifesteren tussen mensen. Daarom vind ik het Groene Lint zo jammer. Er zijn zo weinig mensen die het prachtige kunstwerk De Januskop gaan zien. Besteed daarom het overtollige budget van Het Groene Lint om de multifunctionele autonome kunstruimte in De Schop te realiseren en daar in de omgeving onze mooie buitenbeelden te plaatsen.

Het college stelt verder voor om de OZB te verhogen met 14,5% voor zowel woningen als niet-woningen. Kernbeleid vindt dat burgers ontzien moeten worden en dat er maximaal een OZB verhoging van 10% zou mogen worden toegepast.
Wij vinden dat de tariefsverhoging voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen oftewel bedrijfspanden wel hoger zou mogen zijn. De gemeente Eersel zit daarmee echt aan de lage kant, zeker als je dat vergelijkt met de rest van de MRE en Nederland. Wij vinden dat de breedste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Met de meeste bedrijven heeft het de afgelopen jaren, ondanks corona, buitengewoon goed gegaan. Daarom zouden de bedrijven de benodigde extra OZB moeten gaan betalen en niet onze burgers. Kleine ondernemers en ZZP-ers met een bedrijf aan huis, worden daarbij ook ontzien.